



dalmatinskiportal.hr



Predstavljena knjiga Ante Starčević - Ideali slobode i prava Pave Barišića u izdanju Školske knjige

U povodu 200. obljetnice rođenja dr. **Ante Starčevića** (1823. - 1896.), znamenitoga hrvatskog političara, publicista, filozofa i književnika kojemu su suvremenici dodijelili počasno ime Otac Domovine, u njegovu je rodnom kraju u četvrtak, 2. ožujka, u Pučkom otvorenom učilištu 'Dr. Ante Starčević' u Gospiću, predstavljena monografija **Pave Barišića** Ante Starčević - Ideali slobode i prava u izdanju Školske knjige.

O tome vrijednom znanstvenom djelu koje daje inovativan pogled na Starčevićovu političku i filozofsku misao govorili su ravnatelj Državnog arhiva u Gospiću dr. sc. **Ivica Mataija**, ravnatelj Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar prof. dr. sc. **Željko Holjevac**, predsjednik Upravnog odbora Školske knjige dr. sc. **Ante Žužul**, autor knjige dr. sc. **Pavo Barišić**, akademik **Zvonko Kusić** i **Dražen Budiša**. Uzvanike su pozdravili ličko-senjski župan Ernest Petry i gradonačelnik Gospića **Karlo Starčević**.

Uz nove crtice za portret toga utemeljitelja Stranke prava, saborskog zastupnika i legendarnoga pučkog tribuna podrijetlom iz Like – kojega je Miroslav Krleža nazvao 'najlucidnijom našom glavom', a Antun Gustav Matoš usporedio s grčkim filozofskim klasicima i učiteljima mudroslovlja poput **Pitagore** i **Sokrata** - knjiga Pave Barišića iznosi na vidjelo zadivljujuću svježinu i aktualnost njegovih misli i državničkih poruka.

Autor argumentira Starčevićovo autorstvo rukopisa Političke iskricе koji se prije pripisivao **Ivanu Mažuraniću**, baca novo svjetlo na Starčevićev republikanizam i liberalizam, nudi dragocjenu istraživačku građu i sustavno prikazuje Starčevićovu naobrazbu u kontekstu naobrazbe hrvatskih intelektualaca na europskim sveučilištima.

'Nijansirano raščlanjujući ideale slobode i prava kod Ante Starčevića, autor razložno dokazuje da je Starčević vjerojatniji pisac Političkih iskricа nego Ivan Mažuranić kojemu se taj spis tradicionalno pripisuje, posebice sa stajališta svrhe prava i države, pravne države, ustavne vladavine, ljudskih prava i demokracije. U knjizi su posebno zanimljivi upravo ti 'novi ljudi' pučkoga podrijetla: Ante Starčević kao idealist bistra pogleda i postojanog karaktera i Ivan Mažuranić kao realist i pragmatik sa specifičnim odnosom prema državnim i javnim službama. Autor smatra da Starčević kao promotor liberalnog republikanizma, ljudskih prava i slobode, ali i demokratskih ideja i prava, više pripada lijevoj iako ga se uvriježno pribraja desnome političkom spektru', rekao je ravnatelj Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar prof. dr. sc. Željko Holjevac.

Knjiga Ante Starčević - Ideali slobode i prava rezultat je autorova višegodišnjega znanstvenog zanimanja za ulogu, važnost i ostavštinu Oca Domovine i on u njoj znanstvenim pristupom i širokom krugu čitatelja prepoznatljivim osobnim stilom ispisuje tekstove koji osuvremenjuju Starčevićeva politička, ideološka i književna polazišta, kontekstualiziraju njegovu ostavštinu i propituju recepciju njegova političkog, filozofskog i književnog stvaralaštva', smatra ravnatelj Državnog arhiva u Gospiću dr. sc. Ivica Mataija.

Monografija Pave Barišića, dodao je dr. sc. Ivica Mataija, nudi nove spoznaje o Starčevićovu obrazovanju, odnosu sa suvremenicima, književnim i publicističkim tekstovima te je stoga izniman doprinos poznavanju života i djela Oca Domovine u kontekstu suvremenih propitivanja njegove



važnosti, političkoga, književnog i filozofskog naslijeđa.

Svrha je ove knjige ocrtati životni put i razgranatu stvaralačku aktivnost Ante Starčevića koji se, prema riječima Pave Barišića, neizmorno zauzimao i žrtvovao za temeljna ljudska prava, za slobodu čovjeka i građanina, za samobitnost i političku neovisnost hrvatskoga naroda, za mir i pravedno uređenje Europe te za ravnopravnost ljudi u svijetu i bratstvo svih naroda. Unatoč tomu, taj znameniti filozof i političar u Hrvatskoj danas nije cijenjen onoliko koliko zaslužuje, smatra autor knjige.

"Tiskanje njegovih Djela nikada nije dovršeno. Više od pola tekstova danas leži kao zakopano blago razasuto po novinama i časopisima koji su nedostupni širokom čitateljskom krugu. Objavljivanje sabranih djela jedna je od važnih stvari koje treba dovršiti. Ova knjiga u kojoj sam sabrao istraživanja što sam ih u proteklih četvrt stoljeća posvetio Starčeviću liku i djelu prilog je aktualizaciji njegove političke misli, istaknuo je **Pava Barišić**, redoviti profesor na Fakultetu **hrvatskih studija** Sveučilišta u Zagrebu koji, među ostalim, predaje Filozofiju prava i države Ante Starčevića. Na predavljanju se posebice osvrnuo na Starčevićev odnos prema rodnoj Lici.

Baština Ante Starčevića nadahnjivala je mnoge umjetnike, a na njegovim su temeljima gradili i hrvatski državnici, kako lijeve tako i desne orijentacije, od **Stjepana Radića** do **Franje Tuđmana**. On je prema svojem opredjeljenju bio liberal i demokrat. Čitatelji monografije Ante Starčević - Ideali slobode i prava pronaći će u njoj mnoge nepoznate detalje o Starčeviću životu i djelu i svjedočiti dubokim spoznajama i oštroumnim uvidima, ali i njegovim duhovitim, često satiričnim komentarima na račun najviših predstavnika vlasti i pogubnih pojava u društvu.

Knjiga se može kupiti u svim knjižarama i webshopu Školske knjige, a namijenjena je znanstvenicima istraživačima, studentima filozofije, prava, politologije, povijesti, sociologije i književnosti te svim čitateljima zainteresiranim za navedena područja, a osobito za povijest hrvatske političke misli.

N.M. | 02. 03. 2023. | 23:40h